

LAULU TULIPUNAISESTA KUKASTA

Johannes Linnankoski

Tekstin mukautus
Anna Mertanen

Johannes Linnankoski

LAULU
TULIPUNAISESTA
KUKASTA

Tekstin mukautus

Anna Mertanen

2018

Artemira Publishing

C

FINNISH EASY READING HELPPOA LUETTAVAA SUOMEKSI

Finnish Easy Reading -teokset on kirjoitettu selkeällä kielellä alkuperäistekstin tyyliä ja tunnelmaa kunnioittaen. Lukija saa avukseen selkokieliset selitykset vaikeista ja harvinaisista sanoista. Finnish Easy Reading soveltuu oppimateriaaliksi, itsenäiseen opiskeluun tai kenelle tahansa innokkaalle lukijalle, joka on kiinnostunut suomalaisesta kirjallisuudesta.

A - Helppo, noin 800 sanaa

B - Keskitaso, noin 1200 sanaa

C - Vaativa, noin 1800 sanaa

© 2018 Artemira Publishing
www.artemira.eu

Alkuperäisteos:
Johannes Linnankoski: Laulu tulipunaisesta kukasta
WSOY 1905

Tekstin mukautus: Anna Mertanen
Toimitus: Florin Dimulescu

ISBN: 978-606-94586-5-5

Johannes Linnankoski

Johannes Linnankoski on Vihtori Peltosen (1869–1913) salanimi. Hänen kuuluisin teoksensa on romanttinen *Laulu tulipunaisesta kukasta* (1905), jonka päähenkilö Olavi on suomalaisen kirjallisuuden tunnetuin Don Juan. Linnankosken taiteellisesti korkeatasoinen teos on tragedia *Pakolaiset* (1908). Siinä iäkäs leskimies ottaa vaimokseen nuoren talontyttären tietämättä, että tämä odottaa toisen miehen lasta.

Linnankoski oli myös näytelmäkirjailija ja *Uusimaa*-lehden toimittaja. Hänen tuotantonsa kantavia teemoja ovat kansanvalistus ja suomalaisen identiteetin vahvistaminen. Linnankoski oli vaikuttamassa muun muassa siihen, että monet suomalaiset vaihtoivat ruotsinkielisen sukunimensä suomalaiseen.

I

1. METSÄNNEITO

Metsäinen kukkulan rinne riemuitsi iltapäivän auringon alla. Etelästä puhalsi kesäinen lämmin tuuli. Käki kukkui kevättä rinnassa.

Hetki sitten kaatamansa puun rungolla istui ruskettunut, *solakka*, pitkä ja lihaksikas nuorukainen. Hän ihaili voimiaan, joilla oli kevyesti kaatanut kuusen toisensa jälkeen, sekä luontoa, joka oli kuin lumottu.

Kukkulan takaa kuuluva ääni sai nuorukaisen sydämen sykkimään *kiivaasti*. Lehmiä *huhuili* hoikka tyttö, jonka vaaleita hiuksia koristi sininen nauha.

”Hän tulee tänne! Metsänneito!”

Nuorukainen ei tiennyt mitä tehdä. Hän aikoi ensin juosta, sitten huudella tyttöä, mutta jäi lopulta neuvottomana paikalleen seisomaan.

Tyttö kääntyi ja huomasi nuorukaisen, säpsähti, punastui ja seisahtui paikalleen.

”Olavi?”

”Annikki!”

He kättelivät lämpimästi. Lapsuudenystävät eivät olleet

solakka: hoikka

kiivaasti: (tässä) voimakkaasti, rajusti

huhuilla: huudella kutsuvasti

tavanneet toisiaan pitkään aikaan.

”Katsopas!” *puheli* nuorukainen innostuneesti. ”Eikös tämä *hakkuu* ole kuin linna ja minä olen sen isäntä. Ja sinä olet Metsänneitonen, joka tulee kylään!”

Tyttö katsoi häntä hämmästyneenä:

”Mitäs sinä nyt...? Mistäs sinä tuollaista...?”

”Metsä sellaista puhelee”, selitti nuorukainen hämillään. ”Mutta nyt sinun pitää tulla minun linnaani, aivan sisälle saakka.”

He astuivat hakkuun keskelle.

”Yksinkö sinä nuo kaikki olet kaatanut...?” Tytön lämmin katse sattui nuorukaisen ruskettuneeseen kaulaan ja voimakkaisiin hartioihin: ”Oletpa sinä vahva!”

He istuutuivat vastakkain kaatuneille rungoille.

”Ja eikös tätä ole hiukan koristeltukin — vihreillä havuilla ja punaisilla kuusenkukilla?”

”On, on; tämä on oikea linna! Siitä on jo kaksi vuotta, kun me olemme viimeksi puhelleet — ja nyt me tapaamme toisemme linnassa.”

Metsä *havahtui* haaveiluistaan ja kallistui kuuntelemaan tarinoita ihmislasten leikeistä. Puut nojasivat eteenpäin odottaen ja henkeään pidättäen.

Nuorukainen tarttui yllättäen tytön molempiin käsiin ja katsoi häntä tulisesti silmiin.

”Annikki!” kuiskasi hän. ”Annikki...?”

puhella: jutella, rupatella

hakkuu: (tässä) alue, josta on kaadettu puut

havahtua: herätä ajatuksista

Tytön poskille oli kohonnut *hento* puna, mutta hän katsoi nuorukaiseen tyynesti ja avoimesti. Lämmin kädenpuristus oli vastaus.

Nuorukainen taittoi pienen tulipunaisen kukan *kuusenlatvasta*.

"Etkö ottaisi tätä muistoksi siitä, että olet käynyt linnassa?"

"Olavinlinnassa!" nauroi tyttö.

He katsoivat toisiaan hymyillen ja nauroivat niin, että metsä *raikui*. Nuorukainen kiersi äkkiä molemmat kätensä tytön ympärille ja vetäisi hänet syliinsä. Tyttö punastui. Hän ei vastustanut, vaan *kätki* hämillään kasvonsa pojan olkapäätä vasten.

"Annikki!" kuiskasivat nuorukaisen lähenevät huulet.

"Yksi ainoa...?"

Tyttö kohotti väistäen päätään ja katsoi hämmästyneenä:

"Kuinka voit minulta sellaista pyytää? Tiedäthän, ettei se ole oikein."

"Sinä et pidä minusta niin paljon, kuin olet sanonut!" *kuohahti* nuorukainen kuin syyttäen tyttöä lupauksen rikkomisesta.

Tyttö purskahti itkuun, ja nuorukaisen poskille ilmestyi häpeän puna. Hän katseli tyttöä neuvottomana, kuin pahantekijä, joka ei ollut tahtonut pahaa tehdä.

"Anna minulle anteeksi, Annikki! En minä tiedä itsekään, mikä minun tuli. Minun mieleni on paha!"

hento: rakenteeltaan herkkä tai hauras; tässä: pieni

latva: puun ylin osa

raikua: metelöidä, tuottaa kova ja jatkuva ääni

kätkeä: piilottaa, estää näkymästä

kuohahtaa: suuttua, raivostua

Olavi tiesi, ettei kotiin ollut enää tämän jälkeen tulemista.

”Minä niin toivoin, että sinusta olisi tullut jotakin. Lukupäätäkin sinulla olisi ollut. Mutta lopetit opintosi kesken! Ja nyt näyttää siltä, että *heität kirjat piian lakanoihin!*”

”Lopeta jo! Minä lähden. Hyvästi, isä!”

Eteisessä tarttui äiti tuskaisesti nuorukaisen käteen: ”Olavi!”

”Äiti!” vastasi poika liikuttuneena.

”Minä haluan sanoa jotakin. Sinä olet isäsi poika, ja te ette kukaan välitä siitä, mitä teette, hajotatteko vai rakennatteko. Mutta älä petä ketään. Ja mitä lupaat, se *täytyä* — olkoon ihminen mitä *säätyä* tahansa!”

Ääni särkyi. ”Älä unohda kotiasi — palaa kun...”

Nuorukainen puuskahti vielä kerran äidin kättä ja kääntyi nopeasti lähtöön. Hän tunsu, että ellei hän nyt lähde kiireesti, niin hän ei voi ollenkaan lähteä.

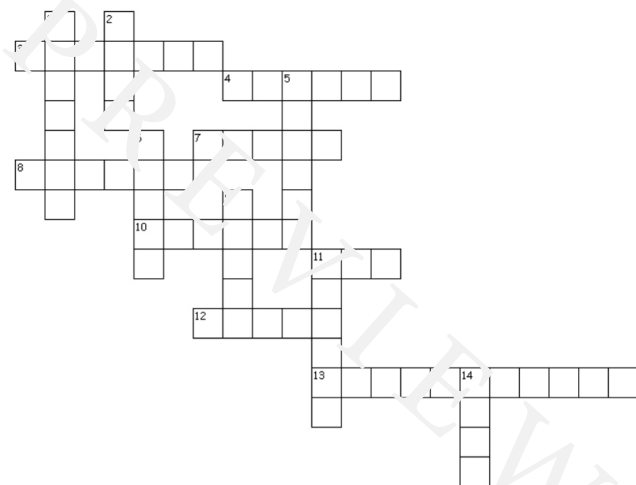
Kysymyksiä

1. Millainen _____
2. Mitä _____ katse ”tunki tunki”-piikki Olavin lävitse”?
3. Miksi Olavi kutsuu _____
4. Minkä takia Olavin äiti on _____
5. Miksi Olavi päättää _____

heitteä kirjat piian lakanoihin: jättää opiskelu (tytön takia)
täyttää: (tässä) pitää lupaus
sääty: yhteiskuntaluokka

Sanastoharjoitukset

Harjoitus 1. Ristikko.

Vaakasuoraan

4. alue, josta on kaadettu puut
7. nuori kasvi
10. ystävä, kaveri
11. pilkkaava puhe tai äänensävy
13. nuori mies

Pystysuoraan

1. eteinen
5. makuuhuone
6. morsiamella päässä
11. esikuva, idoli

Harjoitus 2. Päälause ja sivulause.

Lisää lauseisiin *että, jotta, koska, kun, jos ja vaikka*.

1. Olavi luulee, _____ avioliittoa toisen miehen kanssa.
2. Elämänlanka _____ niin yksinäinen.
3. Olavi ja Kyllikki muuttavat _____ uusi mökki on valmis.
4. Tukkijätkät _____ alas Kohisevan koskea, _____ se on vaarallista.
5. Olavi _____ saisi luvan naida Kyllikin.
6. Sisar- _____ hän eläisi.

Harjoitus 3. Joka-pronominin taivutus.

Täydennä *joka*-sana oikeassa muodossa (*jossa, jotka, johon, ...*)

1. Olavi meni _____ le lasin sherryä.
2. _____ terälehdet ovat punaiset.
3. Olavi sai Pihlajantertun _____, _____ oli kirjoitettu: "Nyt minä tiedän, mitä ikävä on."
4. Tukkijätkät ovat miehiä, _____ kylästä kylään.
5. _____ pieni ja nopea tyttö, _____ punaiset sukat.

Harjoitusten ratkaisut: _____ :

VAATIVA

LAULU
TULIPUNAISESTA
KUKASTA

Johannes Linnankoski

Nuori Olavi riitautuu vanhempiansa kanssa ja aloittaa tukkijätjän elämän. Tämä suomalainen Don Juan vie paikkakunnalta toiselle siirtyessään monen nuoren naisen sydämen. Tyttöjä hän ei kutsu oikeilla nimillä, vaan keksii lempinimiä kuten Pihlajanterttu, Annansilmä, Tuomenkukka ja Elämänlanka. Lopulta hän tapaa Moision tyttären, Kyllikin, jota hän ei pysty unohtamaan. Menneisyys ei kuitenkaan jätä häntä rauhaan.

Laulu tulipunaisesta kukasta on kertomus suomalaisuudesta sekä miehen ja naisen välisestä suhteesta. Vuonna 1905 julkaistu teos on ensimmäinen suomalainen bestseller, ja se on käännetty kahdellekymmenelle kielelle.

FINNISH EASY READING
HELPPOA LUETTAVAA SUOMEKSI

A

HELPPO, noin 800 sanaa

B

KESKITASO, noin 1200 sanaa

C

VAATIVA, noin 1800 sanaa

FINNISH EASY READING -teokset on kirjoitettu selkeällä kielellä alkuperäistekstin tyyliä ja tunnelmaa kunnioittaen. Lukija saa avukseen selkokieliset selitykset vaikeista ja harvinaisista sanoista. Finnish Easy Reading soveltuu oppimateriaaliksi, itsenäiseen opiskeluun tai kenelle tahansa innokkaalle lukijalle, joka on kiinnostunut suomalaisesta kirjallisuudesta.

ARTEMIRA

